

KRI146 - Έλος παραλίας Κόκκινου Πύργου (Καταλυκή)

Περιγραφή

Η Καταλυκή (Έλος παραλίας Κόκκινου Πύργου) βρίσκεται στο δήμο Φαιστού, περίπου 2 χιλιόμετρα δυτικά βορειοδυτικά του Τυμπακίου. Πρόκειται για ένα υγροτοπικό παράκτιο σύστημα που αποτελείται από ένα χαρακτηριστικό υφάλμυρο εποχικό λιμνίο καθώς και άλλα εποχικά υγρολίβαδα και αλμυρόβαλτοι περιμετρικά αυτού. Στο παρελθόν, ο υγρότοπος αποτελούσε τμήμα του δέλτα του Γεροποτάμου (KRI135), ωστόσο η αλλαγή των χρήσεων γης και η μείωση του νερού του ποταμού προφανώς συρρίκνωσαν την εκβολή και μόνο υπολειμματικά υπάρχουν σήμερα κάποια τμήματα όπως η Καταλυκή και η Αφραθιά (KRI134). Ο υγρότοπος δεν είναι ενιαίος μιας και εντός της οριοθετημένης έκτασης διέρχονται δρόμοι που έχουν διασπάσει τη συνοχή του. Στο κεντρικό τμήμα υπάρχει έκταση, η οποία τους χειμερινούς μήνες πληρώνεται με νερό από τις απορροές αλλά και από τη θάλασσα ενώ το καλοκαίρι η στάθμη πέφτει και αποκαλύπτεται το αλατούχο υπόστρωμα. Στο λιμνίο υπάρχουν σκάμματα, πιθανόν για αποστράγγιση του χώρου. Στα βόρεια, συνορεύει με το λιμνίο μια σχετικά πρόσφατα εκχερσωμένη και μπαζωμένη έκταση που συμπεριλαμβάνεται στην οριοθέτηση ενώ οι υπόλοιπες υγρολιβαδικές εκτάσεις δεν συνδέονται άμεσα με το λιμνίο λόγω του οδικού δικτύου. Επιπλέον, δρόμος έχει διανοιχτεί και στην παράκτια ζώνη, διακόπτοντας τη φυσική συνέχεια της Καταλυκής προς τη θάλασσα. Τέλος, περίπου το 1/3 της οριοθετημένης έκτασης βρίσκεται εντός των ορίων του στρατιωτικού αεροδρομίου Τυμπακίου. Οι έντονες ανθρώπινες δραστηριότητες στην περιοχή (αεροδρόμιο, εντατικές καλλιέργειες, εκχερσώσεις, διανοίξεις δρόμων) έχουν συρρικνώσει τον υγρότοπο, ενώ η τάση για οικιστική ανάπτυξη συνιστά σημαντική απειλή. Επιπλέον, σημαντικό πρόβλημα για την ευρύτερη περιοχή αποτελεί και η υπαλμύριση του υπόγειου υδροφορέα (Κοκολάκης 2007). Απαντώνται οι οικότοποι 72A0 - Καλαμώνες, 1420 - Μεσογειακές και θερμοατλαντικές αλόφιλες λόχμες (*Sacrocornetea fruticosi*) και 2110 - Υποτυπώδεις κινούμενες θίνες ενώ η βλάστηση είναι κυρίως υπερυδατική με *Scirpus* sp. και αλοφυτική (*Arthrocnemum* sp.). Όσο αφορά την πανίδα, όλη η περιοχή είναι σημαντική για τα μεταναστευτικά υδρόβια και παρυδάτια πουλιά (Πορτόλου και συν. 2009), ενώ το παράκτιο τμήμα αναφέρεται ως παραλία ωοτοκίας της θαλάσσιας χελώνας (*Caretta caretta*). Το μεγαλύτερο τμήμα του υγρότοπου βρίσκεται εντός των ορίων Ζώνης Ειδικής Προστασίας (GR4310012) του δικτύου Natura2000 ενώ επίσης τμήμα του είναι χαρακτηρισμένο ως Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά (GR186). Επιπλέον ο υγρότοπος προστατεύεται στα πλαίσια του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου πρώην Δήμου Τυμπακίου (ΦΕΚ 175/ΑΑΠ/2010). [Επίσκεψη για την απογραφή: Θ. Γιαννακάκης & Κ. Παραγκαμιάν 30.09.2008 & 05/05/2009].

Γεωγραφικά στοιχεία

Περιφέρεια:	Κρήτης
Περιφερειακή ενότητα:	Ηρακλείου
Νησί:	Κρήτη (Π.Ε. Ηρακλείου)
Δήμος:	Φαιστού
Πλησιέστερος οικισμός:	Τυμπάκι
Απόσταση από πλ. οικισμό:	2.1 χλμ δυτικά - βορειοδυτικά
Συντεταγμένες (WGS84):	24.745731 A - 35.075292 B

Θεμελιώδη στοιχεία

Θέση υγρότοπου:	Παράκτιος
Τύπος υγρότοπου:	Φυσικός
Έκταση:	87.2 στρέμ.
Υδρολογική αλληλεπίδραση με άλλον υγρότοπο:	Όχι
Αλατότητα νερού:	Υφάλμυρο
Είσοδος γλυκού νερού:	Λεκάνη απορροής (από κατακρημνίσματα)

Τύπος επιφανειακής εξόδου νερού:	Άλλο
Ελεύθερη επιφάνεια νερού (%):	51 - 75
Παρουσία νερού:	Εποχική

Καθεστώς προστασίας

Κατηγορία προστασίας	Τύπος προστασίας	Ονομασία περιοχής	Κωδικός	Κάλυψη (%)	Νομοθεσία
Περιοχή προστασίας οικοτόπων και ειδών	Ζώνη ειδικής προστασίας	Εκβολή Γεροποτάμου Μεσαράς	GR4310012	91	N. 3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/2011)
Άλλο	ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ/ΖΟΕ			100	Γ.Π.Σ. (ΦΕΚ 175/ΑΑΠ/2010)

Άλλοι χαρακτηρισμοί

Χαρακτηρισμός στην Ευρωπαϊκή Β.Δ. προστατευόμενων περιοχών (CDDA)

Κωδικός CDDA Κατηγορία

Κατηγορία προστατευόμενης περιοχής κατά IUCN

Σημαντική περιοχή για τα πουλιά

Κωδικός ΣΠΠ	Όνομα περιοχής	Κάλυψη (%)
GR186	Εκβολή Γεροπόταμου Κρήτης	44

Εθνική απογραφή υγρότοπων

Κωδικός Ονομασία

Κατάσταση υγρότοπου

Κατάσταση (MEDWET): 3- Το αρχικό φυσικό περιβάλλον/τοπίο μερικώς διαταραγμένο (10-50% απείραχτο)

Ιδιοκτησιακό καθεστώς

Δημόσιο - Δημοτικό / Ιδιωτικό

Αξίες υγρότοπου

- 101 Εμπλουτισμός υδροφορέα
- 103 Έλεγχος πλημμυρικών φαινομένων
- 104 Κατακράτηση ιζημάτων/τοξικών
- 105 Κατακράτηση θρεπτικών
- 106 Σταθεροποίηση ακτογραμμής
- 107 Προστασία από καταιγίδες/Ανεμοφραγή
- 109 Υποστήριξη τροφικών αλυσίδων
- 110 Ενδιαίτημα άγριων ειδών ζώων και φυτών
- 111 Αναψυχή
- 201 Παρουσία ενδιαφερόντων ειδών άγριων ζώων και φυτών
- 301 Μεγάλη βιολογική ποικιλία

Δραστηριότητες στον υγρότοπο

Δραστηριότητα	Ένταση
230 = Κυνήγι	Άγνωστη
403 = διασκορπισμένες κατοικίες	Μεσαία
490 = Άλλες αστικές, βιομηχανικές και συναφείς δραστηριότητες	Μεσαία
502 = οδικό δίκτυο	Μεγάλη
730 = Στρατιωτική χρήση	Μεγάλη
802 = απόκτηση εδαφών από θάλασσα, εκβολή ή έλος	Μεγάλη
830 = Δημιουργία καναλιών	Μεσαία

Δραστηριότητες στη λεκάνη απορροής

Δραστηριότητα	Ένταση
106 = εντατικές καλλιέργειες	Μεγάλη
230 = Κυνήγι	Άγνωστη
402 = ασυνεχής δόμηση	Μεσαία
430 = Αγροτικές (γεωργικές) κατασκευές	Μεγάλη
502 = οδικό δίκτυο	Μικρή
505 = αεροδρόμιο	Μεγάλη
730 = Στρατιωτική χρήση	Μεγάλη

Επιπτώσεις

Επίπτωση	Ένταση
HC- = Απώλεια διαδρόμων επικοινωνίας για την πανίδα	Μεγάλη
HF- = Κατακερματισμός ενδιαιτημάτων	Μεγάλη
PFO = Ρύπανση από λιπάσματα άγνωστης έκτασης/διάρκειας	Άγνωστη
PPO = Ρύπανση από ζιζανιοκτόνα άγνωστης έκτασης/διάρκειας	Άγνωστη

Τύποι οικότοπων

Τύπος	Κάλυψη (%)
1420 Μεσογειακές και θερμοατλαντικές αλόφιλες λόχμες (Sacrocornetea fruticosi)	26 - 50
72A0 Καλαμώνες	26 - 50
2110 Υποτυπώδεις κινούμενες θίνες	< 5

Τύποι υγρότοπων (κατά Ramsar)

Τύπος	Κάλυψη (%)
H -- Διαπαλιρροϊκά έλη. Συμπεριλαμβάνονται αλμυρόβαλτοι, αλίπεδα, φυσικές αλυκές, παλιρροϊκά έλη υφάλμυρου και γλυκού νερού	26 - 50
K -- Αβαθείς λίμνες και έλη γλυκού νερού της παράκτιας ζώνης	26 - 50

Τύποι βλάστησης

Τύπος	Κάλυψη (%)
Αλοφυτική	26 - 50
Θαμνώδης / Δενδρώδης	< 5
Υπερυδατική	26 - 50

Χλωρίδα

Χλωρίδα	Κυριαρχία	Αναφορά
Arthrocnemum sp.	Συγκυρίαρχο	Θ. Γιαννακάκης 30.09.2008
Scirpus sp.	Κυρίαρχο	Θ. Γιαννακάκης 30.09.2008
Tamarix sp.	Παρόν	Θ. Γιαννακάκης 30.09.2008

Πανίδα

Θηλαστικά	Παρουσία στον υγρότοπο		Αναφορά
Πουλιά	Αριθμός ατόμων	Κατάσταση φωλιάσματος	Αναφορά
Cygnus olor (Gmelin, 1789)	10-100		
	1-10		
Actitis hypoleucos (L., 1758)	1-10		
Calidris ferruginea (Pontoppidan, 1763)	10-100		
Calidris minuta (Leisler, 1812)	10-100		
Phoenicopterus roseus (Pallas, 1811)			
Ερπετά	Παρουσία στον υγρότοπο		Αναφορά
Caretta caretta (Linnaeus, 1758)	Άγνωστη		
Αμφίβια	Παρουσία στον υγρότοπο		Αναφορά
Bufo viridis (Laurenti, 1768)	Κοινό		Θ. Γιαννακάκης 30.09.2008
Ψάρια	Παρουσία στον υγρότοπο		Αναφορά
Ασπόνδυλα	Παρουσία στον υγρότοπο		Αναφορά

Βιβλιογραφία

Κοκολάκης, Σ. 2007. Κατάσταση υπόγειων υδροφορέων Κρήτης. Περιφέρεια Κρήτης, Διεύθυνση Υδάτων, Ηράκλειο. 31 σελ.

Πορτόλου, Δ., Σ. Μπουρδάκης, Χ. Βλάχος, Θ. Καστρίτης και Τ. Δημαλέξης (επ.). 2009. Οι Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά της Ελλάδας. Περιοχές Προτεραιότητας για τη Διατήρηση της Βιοποικιλότητας. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Αθήνα. 497 σελ.

KRI146 - Έλος παραλίας Κόκκινου Πύργου (Καταλυκή) /
Marsh of Kokkinos Pyrgos beach

Google

Imagery ©2012 DigitalGlobe, GeoEye

N. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ/ HERAKLION

Δορυφορική εικόνα: Google Earth / WGS84 - Satellite image: Google Earth / WGS84

0 30 60 120 180 m

Όρια υγρότοπου
Site boundaries

Νησιωτικοί υγρότοποι της Ελλάδας - Island wetlands of Greece